

ЕЛЕКТРОНЕН МОДЕЛ ЗА СЪПОСТАВИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ И СЛОВЕНСКИ ЕЗИК НА ДИАЛЕКТНО РАВНИЩЕ

Срок: 2012–2014 г.

Ръководител: доц. д-р Лучия Антонова-Василева.

Членове на колектива от българска страна: доц. д-р Лиляна Василева, доц. д-р Славка Керемидчева, гл. ас. д-р Ана Кочева, ас. Борислав Ризов.

Вид на проекта: Колективен - в сътрудничество с колеги от Отделението за словенистика, Философски факултет при Университета на Любляна, Словения

Финансиране: Национален фонд „Научни изследвания“.

Планирани изследователски дейности:

1. Определяне на мрежата от пунктове, представящи основните диалектни релевантни маркери за целите на проекта.
2. Работа по изработване на Въпросник за конкретните диалектни лексеми, които ще бъдат обект на изследване и съпоставителен анализ.
3. Извършване на теренни проучвания – в България и в Словения. Съвместна работа на терена със словенските колеги.
4. Работа по създаване на основна електронна база данни.

Реализирани резултати:

1. Съвместно с партньорите от Словения е съставен въпросникът за съпоставителния диалектен материал - Названия на домашни животни. Изпълнители: Л. Антонова-Василева, Сл. Керемидчиева, Л. Василева, А. Кочева.

2. Определяне на мрежата от пунктове, представящи основните диалектни релевантни маркери за целите на проекта.

3. Проведени са две 7-дневни командировки в Словения (една януари и една септември) и една 10-дневна в Копривщица и Поморие (юни) за работа по проекта. Извършена е съвместна работа на терена със словенските колеги (гр. Копривщица и с. Еркеч, Поморийско) в България, Требйе и др. в Словения. По време на командировките са проведени работни срещи за обсъждане и систематизиране на материала. Изпълнители: Л. Антонова-Василева, Сл. Керемидчиева, Л. Василева, А. Кочева.

4. Изнесени са доклади на работните конференции в Словения и България по темата на съпоставителното изследване:

Лучия Антонова-Василева

- Диалектно членение на българския език - януари 2012;
- Електронен модел за съпоставително изследване на български и словенски език на диалектно равнище - основни насоки и методика на изследването - януари 2012;
- Състояние и проблеми на българските източници при стартирането на програмата за съпоставителен анализ на български и словенски език на диалектно равнище - юни 2012.

Славка Керемидчиева

- Родопските говори – микрокосмос на славянския езиков свят - януари 2012;
- Семантични особености на родопската лексика - юни 2012.

Лиляна Василева

- Българско диалектно словообразуване - януари 2012;
- Сложни съществителни имена в българските диалекти - септември 2012.

Ана Кочева-Лефечиева

- Българо-немски лексикални връзки - януари 2012;
- Един архаичен български говор от Източна Стара планина – септември 2012.

Посетен е Конгресът по словенистика, установени са контакти и е обменен опит с широк кръг лингвисти от Словения - септември 2012.

4. Изнесен е един доклад на международната конференция *Slovenski dialektološki posvet* (SDP-2). Institut za slovenski jezik Frana Ramovša, Univerza u Ljubljani. Filozofska fakulteta. Ljubljana, 29. - 30. 11. 2012. Тема на доклада: Приносът на Словенския лингвистичен атлас за проучването на диалектите на южните славянски езици, Лучия Антонова-Василева.

5. Изнесена е презентация на работата на програмата Хидра за съпоставка на български и словенски езиков материал на диалектно равнище - ноември 2012 - Лучия Антонова.

6. Екскерпиран е материал от писмени източници и от собствени теренни проучвания по темата на изследването - селища Алистратик, Драм., Бобалар, Дим., Фращане, Сяр., Габрово, Ксант., Гермида, Гюм., Хебицево, Гюм., Исьорен, Ксант., Метох, Сяр., Мехрикоп, Гюм., Мустафчево, Ксант., Плевня, Драм., Прилеп, Руса, Дим., Шицавец, Гор., Волак, Драм. - Лучия Антонова-Василева; Ропката (селата Павелско, Хвойна, Малево и Орехово), Каменица – кв. на Велинград, Копривщица и др. - Славка Керемидчиева; с. Доброславци, Софийско; Искрец, Софийско; Хърво, Мелнишко; Рабиша, Белоградчишко; Логодаж, Благоевградско; от Тимошкия диалектен речник; от 37 села, проучени за Общославянски лингвистичен атлас и 15 села, проучени за Общокарпатски диалектен атлас - Лиляна Василева; Зарово, Сол. и от собствени теренни проучвания по темата на изследването Еркеч, Пом. - Ана Кочева-Лефеджиева.

7. Извършена е компютърна обработка на материала по въпросника за конкретните диалектни лексеми, които ще бъдат обект на изследване и съпоставителен анализ - Л. Антонова-Василева, Сл. Керемидчиева, Л. Василева, А. Кочева.

8. Съвместно с компютърен специалист е разработена програмата за обработка: селектиране, търсене, сортиране и съпоставяне на диалектен материал, необходим за съставяне на база-данни за електронен модел за съпоставително изследване на български и словенски език - Лучия Антонова-Василева,

9. Работа по създаването на софтуер за нуждите на изследването: Диалектният архив и материалът от въпросника са преобразувани в релационен модел и са внедрени в база от данни. Системата за обработка на лингвистични бази от данни Хидра е адаптирана за конкретния материал. Данните от въпросника са съпоставени с основния архив и са намерени съответствията в тях. За целта е използван Левенщайн автомат, който намира всички думи от даден речник, които са на дадено Левенщайн разстояние (минималният брой замени, премахвания и добавяния на символ за да се уеднаквят два низа от символи) от конкретна дума. При това е използвана и транслитерация думите от латиница към кирилица. Изпълнител Борислав Ризов – асистент в Секцията по компютърна лингвистика.

12. 12. 2012
София

Ръководител на проекта:
(доц. д-р Лучия Антонова-Василева)